

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

IZABELA CHMIELEWSKA

OBÓZ NAUKOWY MATEMATYKA

Zielona Góra czerwiec 2009r

Ogólnopolski program
rozwoju kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

www.naukaibiznes.pl

Lider projektu

Partner projektu

FASCYNACJE ZAKLĘTE
W NAUCE I BIZNESIE

NIB

Scenariusz I – 2 godziny

Część A

PITAGOREJCZYCY I ICH LICZBY

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności pracy w grupie,
- rozwijanie umiejętności wykorzystywania zdobytych informacji, w praktyce

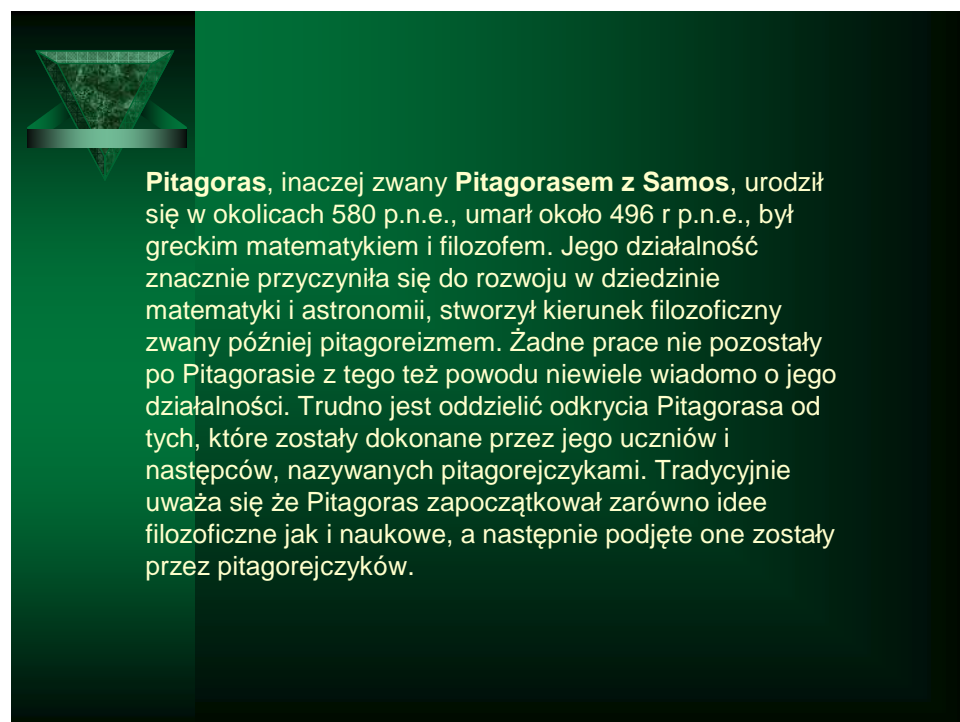
Cele szczegółowe:

- uczeń potrafi w oparciu o definicję wyznaczyć zbiór odpowiednich liczb

Przebieg zajęć:

- Przedstawienie prezentacji multimedialnej na temat Pitagorasa oraz definicji liczb, którymi się zajmował, (zał.1) **10min.**
- Podział uczniów na **5** grup (wykorzystanie kartek z nazwami liczb, których definicje zostały zaprezentowane – zał.2)
- Grupy uczniów szukają przykładów podanych liczb oraz przedstawiają na forum swoje spostrzeżenia. **20min**

Załącznik nr1

Szczególną rolę pełniły u Pitagorasa liczby naturalne. Przypisywał im cechy magiczne i były one dla niego podstawą całego wszechświata .

Twierdził, że istnienie we wszechświecie harmonii i piękna jest rezultatem specjalnych własności liczb oraz specyficznych relacji, które zachodzą między nimi.

W szkole założonej przez Pitagorasa zajmowano się między innymi takimi zagadnieniami liczbowymi jak: kwadraty, sześciany, liczb, liczby pierwsze, liczby doskonałe, liczby zaprzyjaźnione, liczby trójkątne, piramidalne, heksagonalne.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

LICZBY DOSKONAŁE

Są to liczby, w których suma ich
dzielników
(z wyłączeniem samej tej liczby) jest
równa tejże liczbie.

FASCYNACJE ZAKŁĘTE
W NAUCE I BIZNESIE

NiB

Ogólnopolski program
rozwoju kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

www.naukaibiznes.pl

Lider projektu

Partner projektu

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

LICZBY ZAPRZYJAŻNIONE

Są to takie dwie liczby, że suma
dzielników pierwszej z tych liczb z
wyjątkiem niej samej, jest równa
drugiej z liczb i na odwrót

FASCYNACJE ZAKLĘTE
W NAUCE I BIZNESIE

NiB

Ogólnopolski program
rozwoju kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

www.naukaibiznes.pl

Lider projektu

Partner projektu

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

LICZBY PIRAMIDALNE

Są to liczby naturalne, które są sumami kwadratów kolejnych liczb naturalnych.

FASCYNACJE ZAKLĘTE
W NAUCE I BIZNESIE

NIB

Ogólnopolski program
rozwoju kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

www.naukaibiznes.pl

Lider projektu

Partner projektu

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

LICZBY TRÓJKĄTNE

Są to liczby, które są sumami ciągów
kolejnych liczb naturalnych

FASCYNACJE ZAKLĘTE
W NAUCE I BIZNESIE

NiB

Ogólnopolski program
rozwoju kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

www.naukaibiznes.pl

Lider projektu

Partner projektu

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

LICZBY PITAGOREJSKIE

Są to takie trójki liczb naturalnych, z których można skonstruować trójkąt prostokątny.

Opracowała I.Chmielewska

FASCYNACJE ZAKLĘTE
W NAUCE I BIZNESIE

NIB

Ogólnopolski program
rozwoju kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

www.naukaibiznes.pl

Lider projektu

Partner projektu

Załącznik nr2

LICZBY DOSKONAŁE	LICZBY DOSKONAŁE
LICZBY DOSKONAŁE	LICZBY DOSKONAŁE
LICZBY ZAPRZYJAŻNIONE	LICZBY ZAPRZYJAŻNIONE
LICZBY ZAPRZYJAŻNIONE	LICZBY ZAPRZYJAŻNIONE
LICZBY PIRAMIDALNE	LICZBY PIRAMIDALNE
LICZBY PIRAMIDALNE	LICZBY PIRAMIDALNE
LICZBY TRÓJKĄTNE	LICZBY TRÓJKĄTNE
LICZBY TRÓJKĄTNE	LICZBY TRÓJKĄTNE
LICZBY PITAGOREJSKIE	LICZBY PITAGOREJSKIE
LICZBY PITAGOREJSKIE	LICZBY PITAGOREJSKIE

Materiał dla nauczyciela

Przykładowe odpowiedzi:

Liczby doskonałe:

$$6 = 1 + 2 + 3$$

$$28 = 1 + 2 + 4 + 7 + 14$$

$$496 = 1 + 2 + 4 + 8 + 16 + 31 + 62 + 124 + 248$$

Liczby zaprzyjaźnione :

$$220 = 1 + 2 + 4 + 71 + 142 \text{ (dzielniki 284)}$$

$$284 = 1 + 2 + 4 + 5 + 10 + 11 + 20 + 22 + 44 + 55 + 110 \text{ (dzielniki 220)}$$

inna para (1184, 1210)

Liczby piramidalne:

1,5,14,30 itd.

Liczby trójkątne:

1,3,6,10 itd.

Liczby pitagorejskie:

3,4,5

5,12,13

6,8,10

7,24,25

ZAGADKA 10min.

Młynarzowi rozpadł się kamień młyński na trzy części o wagach 1 kg, 3kg i 9kg. Zauważył on, że przy użyciu tych trzech kamieni i zwykłej wagi może zważyć każdy ciężar o wadze równej całkowitej liczbie kilogramów między 1kg, a 13kg. Wyjaśnij w jaki sposób młynarz będzie ważył towar o tych trzynastu wagach.

Materiał dla nauczyciela

Rozwiązanie;

$$1\text{kg} = 1\text{kg}$$

$$2\text{kg} + 1\text{kg} = 3\text{kg}$$

$$3\text{kg} = 3\text{kg}$$

$$4\text{kg} = 3\text{kg} + 1\text{kg}$$

$$5\text{kg} + 1\text{kg} + 3\text{kg} = 9\text{kg}$$

$$6\text{kg} + 3\text{kg} = 9\text{kg}$$

$$7\text{kg} + 3\text{kg} = 9\text{kg} + 1\text{kg}$$

$$8\text{kg} + 1\text{kg} = 9\text{kg}$$

$$9\text{kg} = 9\text{kg}$$

$$10\text{kg} = 9\text{kg} + 1\text{kg}$$

$$11\text{kg} + 1\text{kg} = 9\text{kg} + 3\text{kg}$$

$$12\text{kg} = 9\text{kg} + 3\text{kg}$$

$$13\text{ kg} = 9\text{kg} + 3\text{kg} + 1\text{kg}$$

Część B

TANGRAMY:

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności pracy w grupie,
- rozwijanie umiejętności wykorzystywania zdobytych informacji, w praktyce

Cele szczegółowe:

- uczeń potrafi w oparciu o definicję wyznaczyć zbiór odpowiednich liczb

Przebieg zajęć:

- przedstawienie prezentacji multimedialnej na temat tangramów (zał.3) , **10min**
uczniowie zostają w takich samych grupach jak przy I części zajęć
- uczniowie otrzymują karty z obrazkami do ułożenia (cyfry od 1 do 9)(załącznik 4), szablon tangramu (załącznik 5), karty papieru, kolorowy papier, klej, nożyczki, **30min.**
grupy rywalizując ze sobą układają podane wzory,
- porównują otrzymane wyniki, dyskusja nad metodami pracy **10min**
- każda z grup opracowuje propozycję tangramu dla losowo wybranej grupy , **5min**
- rozwiązanie zadania przez grupę oraz prezentacja efektów pracy **15min**

załącznik nr 3

TANGRAM

Tangramy wynaleziono w starożytnych Chinach. Tangram składa się z siedmiu elementów (pięciu trójkątów w 3 rozmiarach, kwadratu i równoległoboku), które są częściami jednego kwadratu. Z elementów tych można ułożyć niewyobrażalnie wiele kształtów

JAK POWSTAJE TANGRAM?

JAK NARYSOWAĆ TANGRAM?

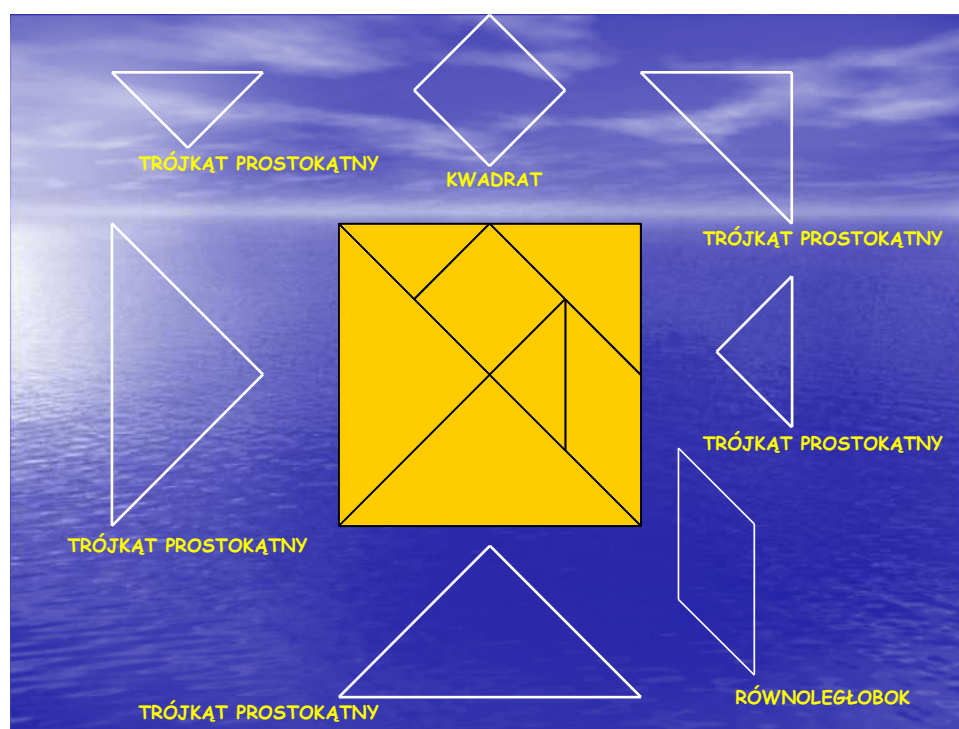

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

FASCYNACJE ZAKŁĘTE
W NAUCE I BIZNESIE

NiB

Ogólnopolski program
rozwoju kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

www.naukaibiznes.pl

Lider projektu

Partner projektu

Przy zabawie z tangramem należy pamiętać o tym, że:

- Należy wykorzystać wszystkie części,
- Elementy muszą leżeć obok siebie, ale nie mogą na siebie nachodzić,
- Tany można obracać na drugą stronę.

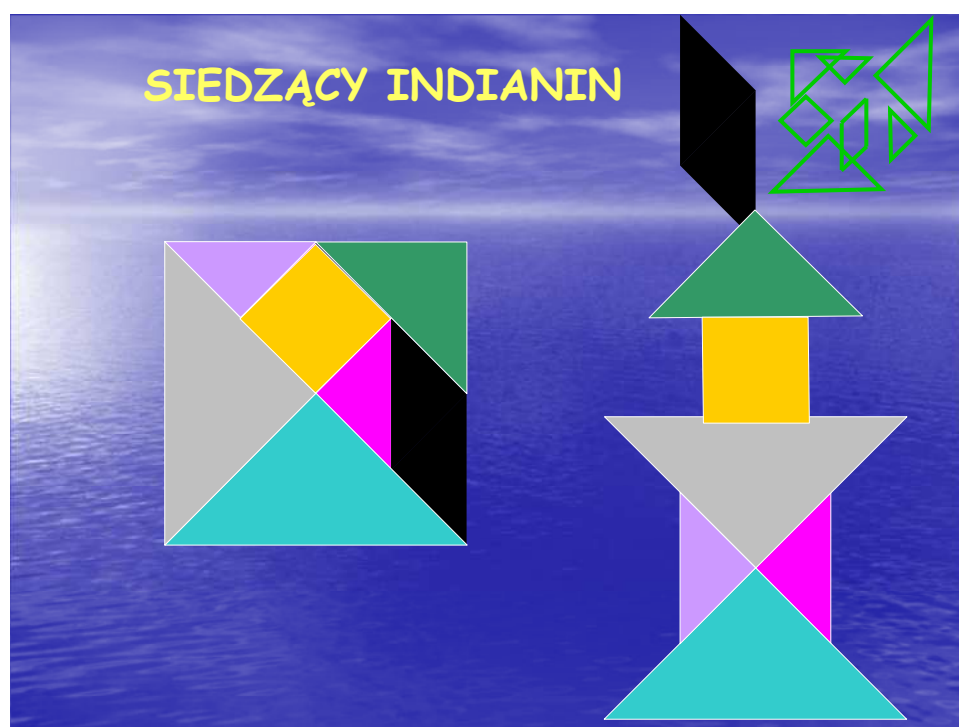

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

FASCYNACJE ZAKLĘTE
W NAUCE I BIZNESIE

NiB

Ogólnopolski program
rozwoju kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

www.naukaibiznes.pl

Lider projektu

Partner projektu

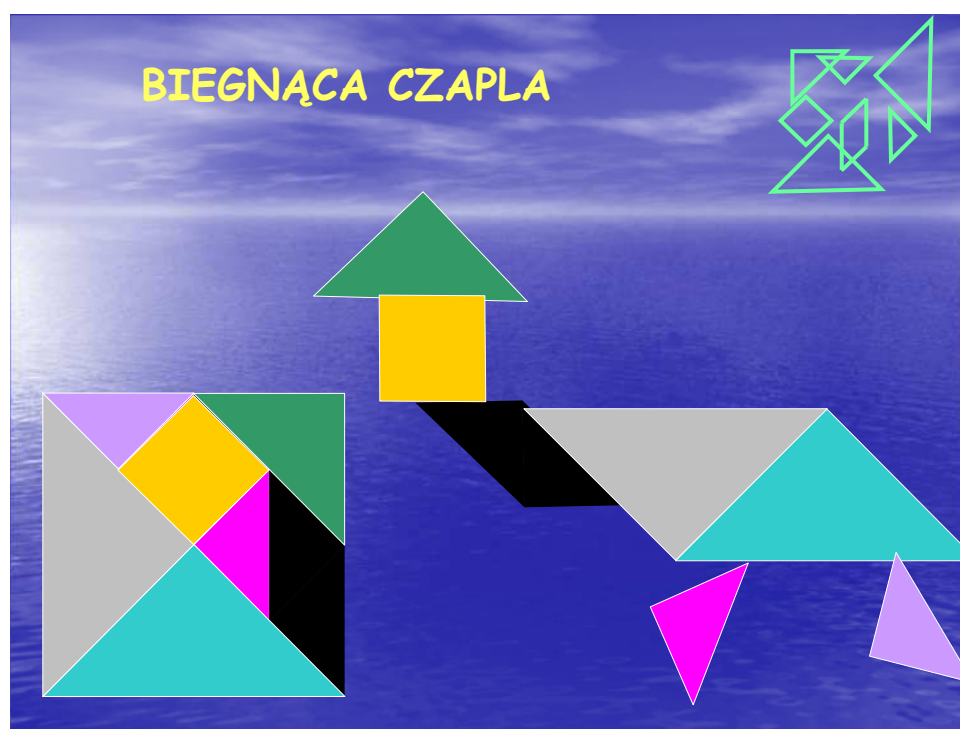

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

FASCYNACJE ZAKLĘTE
W NAUCE I BIZNESIE

NiB

Ogólnopolski program
rozwoju kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

www.naukaibiznes.pl

Lider projektu

Partner projektu

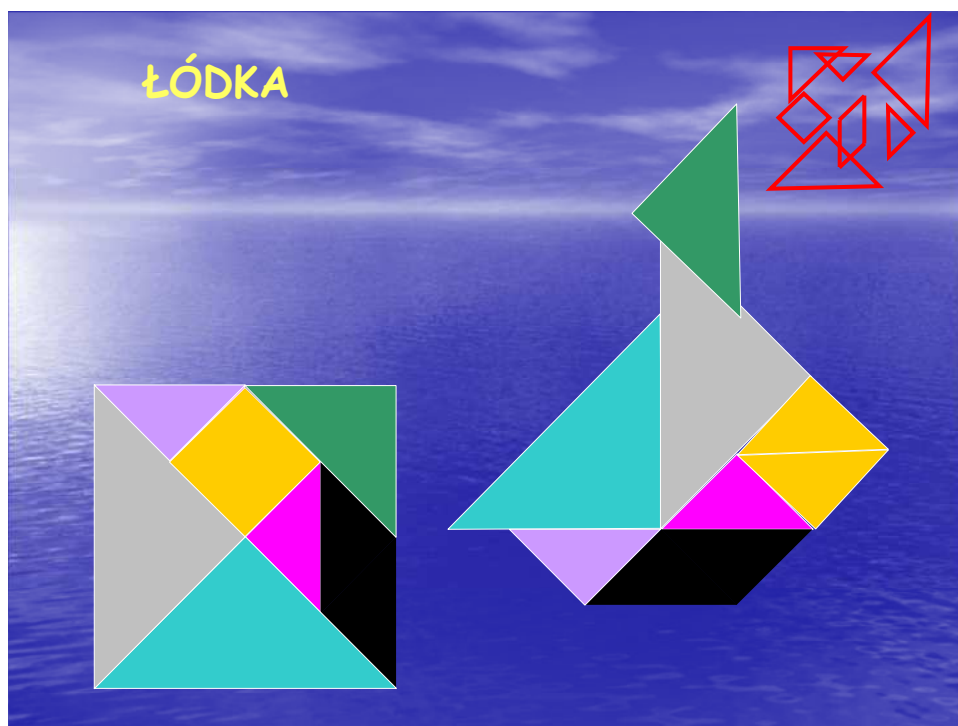

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

FASCYNACJE ZAKLĘTE
W NAUCE I BIZNESIE

NiB

Ogólnopolski program
rozwoju kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

www.naukaibiznes.pl

Lider projektu

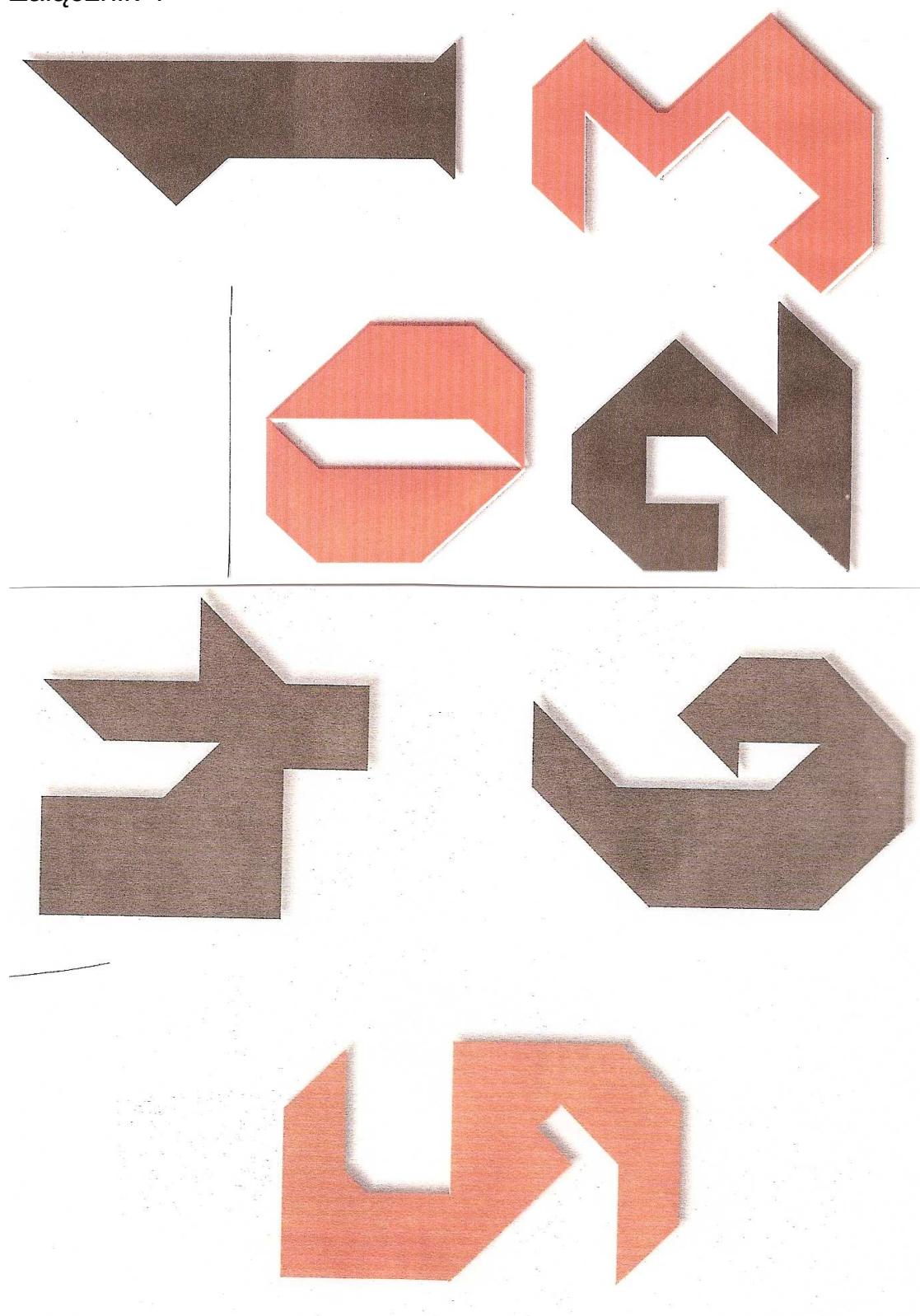

Partner projektu

Załącznik 4

FASCYNACJE ZAKŁĘTE
W NAUCE I BIZNESIE

NiB

Ogólnopolski program
rozwoju kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

www.naukaibiznes.pl

Lider projektu

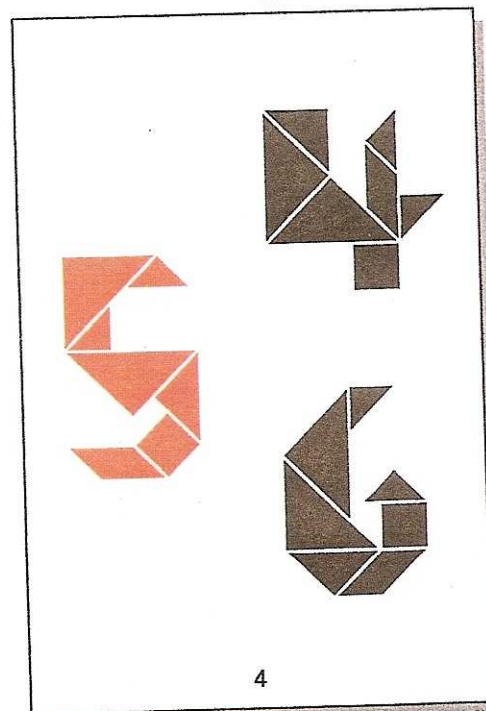
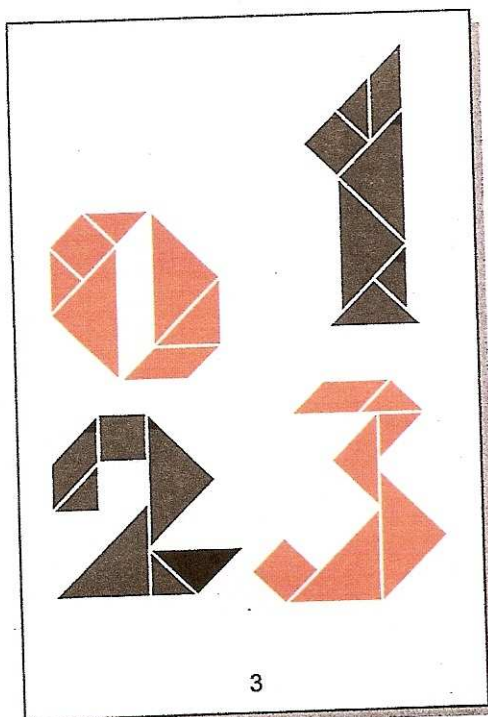
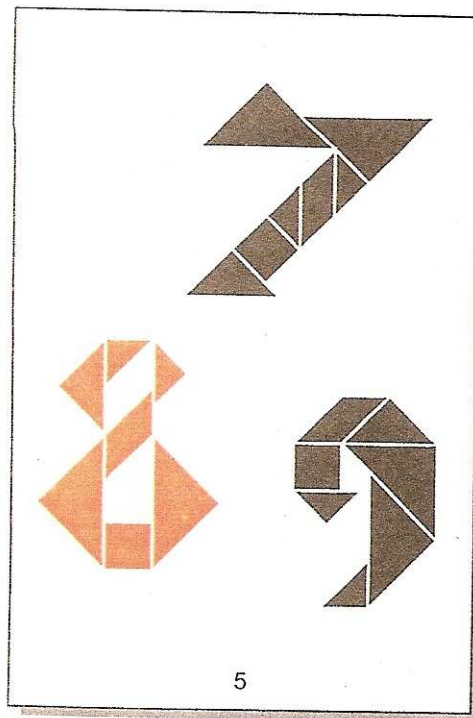

Partner projektu

rozwiązanie

103

Załącznik 5

Ogólnopolski program
rozwoju kompetencji kluczowych
w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych
i przedsiębiorczości dla uczniów gimnazjów

www.naukaibiznes.pl

Lider projektu

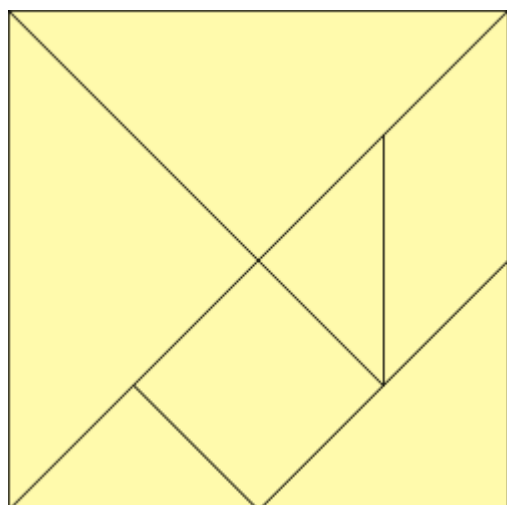

Partner projektu

FASCYNACJE ZAKŁĘTE
W NAUCE I BIZNESIE

NIB

rozwiązanie

FASCYNACJE ZAKŁĘTE
W NAUCE I BIZNESIE

NiB

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

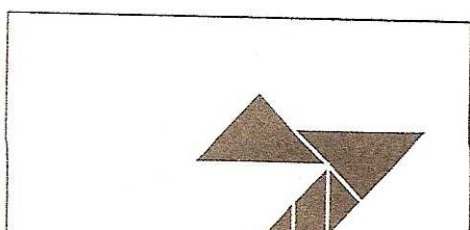
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

FASCYNACJE ZAKŁĘTE
W NAUCE I BIZNESIE

NiB

ktu

Scenariusz II – 1,5godziny

Część A

PRAWDOPODOPIEŃSTWO

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności pracy w grupie,
- rozwijanie umiejętności wykorzystywania zdobytych informacji, w praktyce

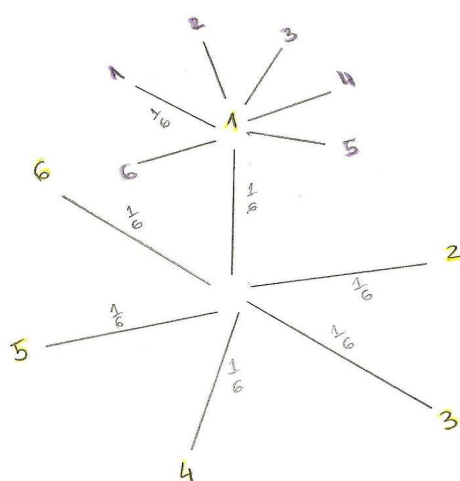
Cele szczegółowe:

- uczeń potrafi w oparciu o definicję wyznaczyć zbiór odpowiednich liczb

Przebieg zajęć (potrzebne kostki do gry) :

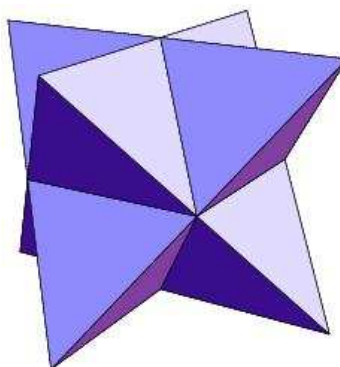
- każdy w grupie rzuca 10 krotnie kostką do gry i zapisuje swoje wyniki,
- uczniowie porównują swoje wyniki i odpowiadają na pytania
  1. *Ile razy w dwukrotnym rzucie monetą suma oczek była większa od 7?*
  2. *Ile razy w dwukrotnym rzucie monetą suma oczek była parzysta?*
  3. *Ile razy w dwukrotnym rzucie monetą wypadła dwa razy taka sama ilość oczek?*
- przedstawienie uczniom metody drzewka stochastycznego dla dwukrotnego rzutu kostką do gry (niepełnego)

- przedstawienie metody obliczeń prawdopodobieństwa na drzewku stochastycznym
- uczniowie zastanawiają się, dyskutują na temat wykorzystania drzewka w sytuacjach praktycznych, biznesowych.
- Każdy zespół przedstawia swoją grupową propozycję biznesowego drzewka stochastycznego.

WIELOŚCIAN GWIEŹDZISTY MAŁY

Przebieg II części zajęć:

- Uczniowie otrzymują szablony siatek bryły
- Budują figurę

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

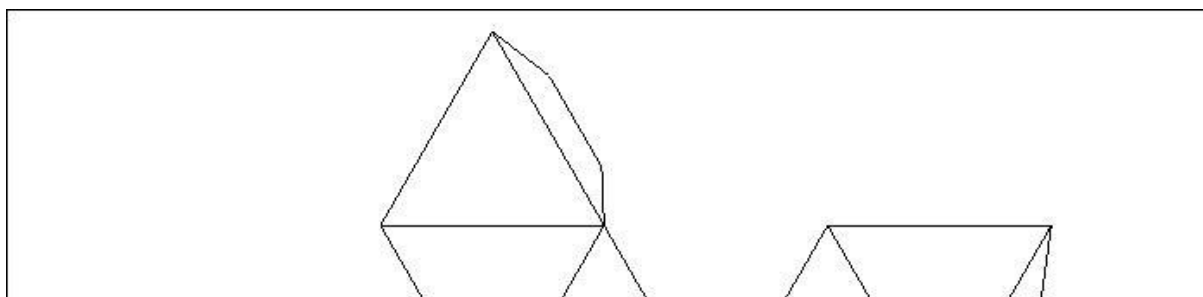
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

FASCYNACJE ZAKŁĘTE
W NAUCE I BIZNESIE

NiB

LOGO

Przebieg III części zajęć:

- Prezentacja multimedialna
- Uczniowie pracują w grupach gimnazjalnych, tworząc własne logo oparte na teorii fraktali.

